

כב בְּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כִּי הַפְּלִיא חֲסִדוֹ לִי בְעִיר מְצוּר: כג וְאֲנִי אֲמַרְתִּי בְחַפְזִי
נְגַדְתִּי מִנְגַד עֵינֶיךָ אֲבָן שְׁמַעַתְ קוֹל תַּחְנוּנֵי בְּשִׁעֵי אֲלִיךָ: כד אֲהַבּוּ אֶת יְהוָה

זוהר תהלים

שָׁאֵמַר רַבִּי מְאִיר, מֵהוּ שְׁכָתוּב וַיֹּאמֶר
אֱלֹהִים יְהִי אֹרֶךְ יְהִי אֹרֶךְ וְלֹא
אָמַר לוֹ וַיְהִי כֵן? מִלְּמַד שֶׁהָאֹרֶךְ הַהוּא
גְּדוּל, וְאִין כָּל בְּרִיָּה יְכוּלָה לְהַסְתַּכֵּל בּוֹ,
גְּנִזוּ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְצַדִּיקִים לְעֵתִיד
לְבָא, וְהִיא מִדַּת כָּל סְחוּרָה שְׁבַעֲוֹלָם, וְהוּא
כַּח אֲבָן יְקָרָה שְׁקוּרִין סְחָרְתָּ וְדַר. וְעַל מָה
הִיא מִדַּת דָּר? אֲלֵא מִלְּמַד שֶׁלְּקַח הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא מְזִינָה אַחַת מֵאֲלָפִים, וּבְנָה
מִמָּנָה אֲבָן יְקָרָה נְאֻה וּמְקַשְׁטָה, וְכָלֵל בָּהּ
כָּל הַמְצֻוֹת.

מַעֲשֵׂי הָאֲבוֹת וְהַנְּהַגְתָּם וְהַשְׁפַּעְתָּם לְכָל
הַדּוֹר

בא אֲבָרְהָם וּבְקִשׁ כַּחוֹ לְתַת לוֹ, נִתְּנוּ לוֹ
אֲבָן יְקָרָה זֹו וְלֹא רָצָה אוֹתָהּ. זָכָה
וְנִטַּל מִדָּתוֹ, שְׁנֵאֲמַר (מִיכָה ז) תִּתֵּן אֲמַת
לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם. בָּא יַעֲקֹב וּבְקִשׁ
כַּחוֹ, וְנִתְּנוּ לוֹ וְלֹא רָצָה בָּהּ. זָכָה וְנִטַּל
מִדָּתוֹ, שֶׁהִיָּה מִדַּת הַגְּבוּרָה, דִּהְיִינוּ הַפְּחַד,
שְׁכָתוּב (בְּרַאשִׁית לא) וַיִּשְׁבַּע יַעֲקֹב בַּפְּחַד
אֲבִיו יַעֲקֹב.

בא יַעֲקֹב וְרָצָה בָּהּ וְלֹא נִתְּנוּהוּ לוֹ. אָמַר
לוֹ, הוֹאִיל וְאַבְרָהָם מִלְּמַעְלָה וַיַּעֲקֹב
לְמַטָּה, אַתָּה תִּהְיֶה בְּאֲמֻצָּה וְתִכְלָל
שְׁלֹשָׁתָם, שְׁכָתוּב תִּתֵּן אֲמַת לְיַעֲקֹב. וְמֵהוּ
הָאֲמֻצָּה? הֵינּוּ שְׁלוֹם, וְהִרִי כְּתוּב תִּתֵּן אֲמַת
לְיַעֲקֹב? אֲמַת וְשְׁלוֹם הֵם אֶחָד, כְּמוֹ
שְׁנֵאֲמַר (אֶסְתֵּר ט) דְּבַרִּי שְׁלוֹם וְאֲמַת, (יִשְׁעִיָּה
לט) כִּי יִהְיֶה שְׁלוֹם וְאֲמַת בְּיָמַי, וְהֵינּוּ

שְׁזֹאת הַמִּדָּה נִחְשָׁבֶת בְּכָלֵל הָעוֹלָם הַזֶּה,
וְהִיא תוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה, יִזְכּוּ לַחֲיֵי הָעוֹלָם
הַבָּא שֶׁהוּא הַטוֹב הַגָּנוּז.

וְמָה הוּא עֵזוֹ שֶׁל הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא?
שְׁכָתוּב (חֲבֻקִּק א) וְנִגְהָ כְּאוֹר תִּהְיֶה.
עֲתִיד הַנְּגִיָּה שְׁנִלְקַח מִהָאֹרֶךְ הָרֵאשׁוֹן לְהִיּוֹת
כְּאוֹר, אִם יִקְיָמוּ בְּנֵי הַתוֹרָה וְהַמְצֻוָּה אֲשֶׁר
כְּתַבְתִּי לְהוֹרוֹתָם. וְכְתוּב (מִשְׁלֵי א) שְׁמַע בְּנֵי
מוֹסֵר אֲבִיךָ וְאֵל תִּשָּׁשׁ תוֹרַת אֲמִךָ, וְכְתוּב
(חֲבֻקִּק א) וְקִרְנֵי מִיָּדוֹ לוֹ, וְשֵׁם חֲבִיּוֹן עֲזָה.
וְמֵהוּ חֲבִיּוֹן עֲזָה? אֲלֵא אוֹתוֹ הָאֹרֶךְ שְׁגִנָּז
וְהַחֲבִיָּא, שְׁנֵאֲמַר צְפַנְתָּ לִירְאִיךָ. וְזֶה
שְׁנֵשְׂאָר לָנוּ – פְּעֻלַּת לְחוֹסִים בְּךָ, אוֹתָם
שְׁחוֹסִים בְּצַלְךָ בְּעוֹלָם הַזֶּה וְשׁוֹמְרִים
תוֹרַתְךָ וּמְקִיָּמִים מְצֻוֹתֶיךָ, וּמְקַדְּשִׁים שְׁמֶךָ
הַגְּדוֹל וּמִיַּחֲדִים בְּסִתְרֵךְ וּבְגִלְוֵי, שְׁנֵאֲמַר נִגְד
בְּנֵי אָדָם.

אמר רַבִּי רְחוּמַאי, מִלְּמַד שֶׁהִיא אוֹרָה
לְיִשְׂרָאֵל, וְתוֹרָה אוֹרָה, שְׁנֵאֲמַר
(מִשְׁלֵי ו) כִּי נֵר מְצֻוָּה וְתוֹרָה אוֹר. וְאָמַר נֵר –
זוֹ מְצֻוָּה, וּמְצֻוָּה – זוֹ תוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה. אוֹר
– זֶה תוֹרָה שְׁבַכְתָּב. אֲלֵא מִתּוֹךְ שְׁכָבֵר
נִתְקַיָּם הָאֹרֶךְ, קוֹרָא לוֹ אוֹר. מִשְׁלֵי לְמָה
הַדָּבָר דּוּמָה? לְאָדָם צְנוּעַ בְּסִפֵּי הַבַּיִת, אִף
עַל פִּי שִׁיּוֹם הוּא וְאוֹר גְּדוּל בְּעוֹלָם, אִין
אָדָם רוֹאֶה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ אֲלֵא אִם כֵּן הַכְּנִיס
בוֹ נֵר. נֵר – תוֹרָה שְׁבַעֲל פֶּה. אִף עַל פִּי
שֶׁהִיא נֵר, צְרִיכָה לָהּ תוֹרָה לְפָרֵק קְשִׁיּוֹתֶיהָ
וּלְבַאֵר סוּדוֹתֶיהָ, וּמִי הוּא? יִרְאֵת ה', זֶה
הָאֹרֶךְ הָרֵאשׁוֹן.